

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven drie dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven Anthony de Schryver, Piet De Meuter en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventie maatregelen.

Ontsteking als gevolg van scherp in zorgt voor pensproblemen

Pensovervulling

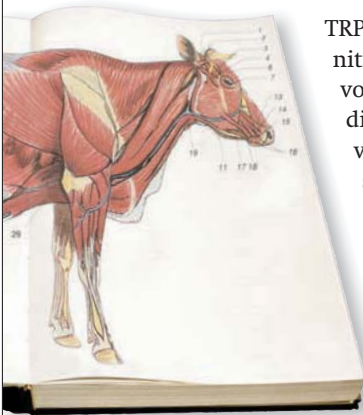
Op een natte zaterdagmiddag werd ik gevraagd bij een rund dat het niet goed deed. Volgens de veehouder at het dier minder en had ze een sterk opgezette pens. De koe had inderdaad een lusteloze blik in haar ogen en klaagde. Verder onderzoek wees uit dat er weinig tot geen penscontractie aanwezig was en dat de darmen stillagen. De pens was volledig gevuld met voedsel en gas. Rectaal was er enkel wat droge mest en een grote pens te voelen. De temperatuur was licht gestegen. Op het eerste zicht wezen de symptomen in de richting van pensovervulling of tympanie. Om het overtollige gas uit de pens te halen plaatste ik een trocart in de linkerflank, waarop een kleine hoeveelheid gas en voedsel naar buiten kwam.

De volgende dag bleef de koe gas ophopen. De opening van de trocart was onvoldoende om de grote massa aan gas en voedselbrij uit de pens te verwijderen. In samenspraak met de veehouder ging ik over tot een rumentomie (operatief openen van de pens) om de pens handmatig leeg te halen. De operatie gebeurde aan de linkerflank, net als bij een keizersnede, maar hier werd de pens naar buiten gebracht en ingesneden in plaats van de baarmoeder. Er kwamen letterlijk tientallen liters stinkende vloeistof en brij uit de pens.

De netmaag bleek vergroeid met de buikwand als gevolg van een lokale buikvliesontsteking door scherp in. De ontsteking bevond zich op de plek waar het scherpe voorwerp door de maagwand was gegaan. Het voorwerp zelf is niet gevonden, waarop de pens, voorzien van een magneet, weer dicht is gemaakt. De daaropvolgende tien dagen kreeg het rund een behandeling met een breed spectrum antibioticum en een pijnstiller. Het rantsoen werd teruggeschroefd en voorzien van veel structuur.

De encyclopedie **traumatische reticulo-peritonitis**

TRP of traumatische reticulo-peritonitis is de wetenschappelijke naam voor 'scherp in'. Hierbij beschadigt en doorboort een scherp voorwerp de netmaag. Zo ontstaat een gat of perforatie in de maagwand waardoor maaginhoud en bacteriën in de buikholtte terechtkomen.

Door het lek ontwikkelt de koe een buikvliesontsteking. Het scherpe voorwerp kan verder doorschuiven

en hart, longen en lever beschadigen met vorming van abscessen.

Koeien met scherp in staan dikwijls met een kromme rug en knarsetanden. Ze hebben een verminderde eetlust, lichte koorts, een gestoorde pens- en darmwerking en slecht verteerde, stijve mest. Het gebruik van een pensmagneet is een goed preventiemiddel tegen scherp in. De magneet vangt alle niet te grote ijzerdeeltjes, zodat deze niet meer vrij rond kunnen bewegen. Vermijd ook het gebruik van autobanden om de kuil af te dichten want deze bevatten metaaldraad. Zandzakjes zijn een beter alternatief. Scherp hoeft overigens niet van ijzer te zijn. Ook glas, plastic en hout kunnen de maagwand doorboren.